

2016Z25039

Vragen van de leden **Mohandis** en **Mei Li Vos** (beiden PvdA) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister van Economische Zaken over *staatssteun voor Belgische mediabedrijven die Nederlandse krantenbedrijven willen overnemen* (ingezonden 30 december 2016).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de berichtgeving rondom de Belgische mediabedrijven die Nederlandse kranten, zoals mediabedrijf TMG, willen overnemen of al overnamen en dit onder andere kunnen doen, omdat zij een vorm van staatssteun ontvangen in de distributie van kranten door Belgische Post (BPost)¹?

Vraag 2

Bent u er mee bekend dat de staatssteun die in dit verband aan BPost wordt verstrekt een bedrag van € 261 tot € 245 miljoen per jaar bedraagt, voor een periode van vijf jaar, zodat de totale steun ruim € 1 miljard bedraagt? Bent u er eveneens mee bekend, dat deze steun volgens de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), kan worden beschouwd als «een vorm van indirecte steun aan de sector van de gedrukte pers», omdat door dit contract, volgens de VRM, «de distributiekosten voor de uitgeverijen wegvallen en grotendeels door de overheid worden betaald»?²

Vraag 3

Bent u er mee bekend dat door het 0% btw-tarief dat België hanteert voor papieren kranten, de Belgische uitgevers een additioneel voordeel van circa € 190 miljoen genieten?³ In hoeverre wordt dat voordeel doorgegeven aan uitgevers? Indien het voordeel wordt doorgegeven aan de Belgische uitgevers, wordt dat voordeel dan doorgegeven aan abonnees, of wordt het voordeel in kas gehouden om overnames mee te verrichten?

¹ «De Belgen komen niet, ze zijn er al bijna veertien jaar», Financieel Dagblad, 16 december 2016 en «Waarom de Belgen heersen in krantenland», De Volkskrant, 16 december 2016.

TMG: Telegraaf Media Groep

² Zie Vlaamse Regulator voor de Media, «Mediaconcentratie in Vlaanderen», pagina 263; http://www.vlaamseregulatormedia.be/sites/default/files/pdfversions/mediaconcentratierapport_2016_def_zonder_afloop_1.pdf

³ «Waarom de Belgen heersen in krantenland», De Volkskrant, 16 december 2016.

Vraag 4

Acht u de twee vormen van steun uit de voorgaande vragen als een vorm van marktverstoring en staatssteun aan Belgische mediabedrijven en kranten, als deze steun hen niet alleen helpt om in eigen land financieel rendabeler te zijn, maar waarbij deze Belgische mediabedrijven de betreffende financiële middelen ook kunnen inzetten om binnen de Internationale markt aan overnames van andere kranten te kunnen doen?

Vraag 5

Deelt u de mening dat er tussen de Nederlandse krantenmarkt en de Belgische krantenmarkt en door de staatssteun in België geen sprake is van een «level playing field», ook wat betreft online media?⁴ Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Is het waar dat bij de verlening van een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DEAB) – zoals de toekenning van de steun aan BPost – in beginsel geen concurrentievervalsing op andere, niet bij de DAEB betrokken markten in andere lidstaten mag plaatsvinden? Deelt u de mening dat de Nederlandse krantenmarkt geldt als een niet bij de aan BPost verleende DAEB betrokken markt? Zo ja, deelt u de mening dat er sprake is van een ongewenst effect dat de Belgische steun aan BPost heeft op de Nederlandse krantenmarkt?

Vraag 7

Klopt het beeld, dat de Belgische uitgevers inderdaad (zoals in diverse berichtgeving gesuggereerd wordt) op de been gehouden worden met Belgisch belastinggeld⁵? Wat betekent dit voor de Nederlandse kranten in eigendom van Belgische uitgevers: zijn zij (potentieel) direct of indirect afhankelijk van een financieel infuus van de Belgische overheid? Kunt u uw antwoord toelichten?

Vraag 8

Klopt het dat het contract met BPost eindigt per 2020 en daarna niet meer wordt verlengd? Zo ja, welk gevolg zou dat – en dus, het staken van de Belgische overheidssteun of het al eerder dichtdraaien van de Belgische geldkraan – kunnen hebben voor de Nederlandse kranten in Belgisch eigendom, voor (1) de pluriformiteit van kranten, (2) de onafhankelijke journalistiek, (3) voor de werkgelegenheid in de journalistieke sector en (4) bedrijfsvoering van de krantbedrijven in Nederland? Kunt u uw antwoord gedetailleerd toelichten?

Vraag 9

Deelt u de opvatting van de Nederlandse Vereniging voor Journalisten (NVJ), dat een overname van TMG door Mediahuis «zorgelijk is voor de pluriformiteit van het medialandschap»?⁶ Kunt u uw antwoord toelichten? Zo ja, wat is in dat licht uw opvatting over de potentiële gevolgen voor freelancers als TMG door Mediahuis zou worden overgenomen, mede gelet op het standpunt van de NVJ dat «de Nederlandse dagbladbedrijven straks in handen zijn van twee grote mediabedrijven», waardoor volgens de NVJ een «enorme machtsfactor» zou ontstaan welke «schadelijke gevolgen kan hebben voor onder meer de tariefstelling van freelancers»?

Vraag 10

Welke rol kan de Nederlandse overheid vervullen om de positie van Nederlandse kranten en onafhankelijke journalistiek te versterken, in lijn met het onderzoek zoals bedoeld in de motie Pieter Heerma/Mohandis over nieuw onderzoek naar de toekomst van onafhankelijke journalistiek?⁷

Vraag 11

Bent u bereid om deze vragen uiterlijk op 16 januari 2017 te beantwoorden?

⁴ Zie bijvoorbeeld «Belastingbetaler hoest komende 5 jaar in totaal € 1 miljard op om kranten via Bpost te laten bussen», <http://newsmonkey.be/article/43091>.

⁵ «Waarom de Belgen heersen in krantenland», De Volkskrant, 16 december 2016.

⁶ <https://www.nvj.nl/nieuws/mediahuis-en-nvj-praten-over-overnamebod-tmg>

⁷ Kamerstuk 34 550 VIII, nr. 82.